

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 22. 1. 2014
COM(2014) 14 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Za obnovu európskeho priemyslu

{SWD(2014) 14 final}

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNE MU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Za obnovu európskeho priemyslu

1. ÚVOD

Európska únia sa dostáva z najdlhšej recesie vo svojej histórii. HDP 28 členských štátov EÚ v treťom štvrtroku 2013 vzrástol o 0,2 %. Zlepšenie podnikateľskej nálady a ukazovateľov dôvery naznačuje, že vďaka štrukturálnym reformám, zlepšeniu makroekonomického riadenia a opatreniam vo finančnom sektore sa podarilo stabilizovať európsku ekonomiku. EÚ je na správnej ceste, ale zotavovanie zostáva pomalé, na čo poukazujú prognózy Komisie o náraste HDP EÚ-28 v roku 2014 o 1,4 % a miere nezamestnanosti dosahujúcej v nasledujúcich dvoch rokoch skoro 11 %. Preto sa **hlavnou prioritou Komisie a členských štátov EÚ stala podpora rastu a konkurencieschopnosti so zámerom udržať a posilniť oživenie a dosiahnuť ciele programu Európa 2020.**

Kríza zvýraznila význam reálnej ekonomiky a silného priemyslu. Vzájomná súčinnosť priemyslu so zvyškom hospodárskej štruktúry Európy siaha ďaleko za výrobu, počnúc surovinami a energiou až po podnikateľské služby (napr. logistika), spotrebiteľské služby (napr. záručný a pozáručný servis pri tovare dlhodobej spotreby) alebo cestovný ruch. Priemyselné činnosti sú začlenené do čoraz bohatších a zložitejších hodnotových reťazcov, ktoré spájajú vedúce spoločnosti s malými alebo strednými podnikmi (MSP) naprieč odvetviami a krajinami.

Hospodársky význam priemyselných činností je oveľa väčší, ako naznačuje podiel výroby v rámci HDP. Na odvetvie priemyslu pripadá 80 % vývozu z Európy a 80 % investícií súkromného sektora v oblasti výskumu a inovácií. Takmer jedno zo štyroch pracovných miest v súkromnom sektore, často vysoko kvalifikovaných, je v priemysle, zatiaľ čo každé ďalšie pracovné miesto vo výrobe vytvára 0,5 – 2 pracovné miesta v iných odvetviach.¹ Komisia sa domnieva, že silná priemyselná základňa bude mať kľúčový význam pre oživenie hospodárstva Európy a jej konkurencieschopnosť.

Priemysel EÚ vo všeobecnosti preukázal svoju odolnosť voči hospodárskej kríze. Zastáva vedúce postavenie v oblasti udržateľnosti a zaznamenáva prebytok vo výške 365 miliárd EUR z obchodovania s výrobkami (1 miliarda EUR za deň)², ktorý sa vytvoril najmä v niekoľkých odvetviach so vysoko alebo stredne vyspelými technológiami. Do nich patrí automobilový priemysel, výroba strojov a zariadení, farmaceutický priemysel, chemický

¹ Rueda-Cantuche, M.^a, Sousa, N.^b, Andreoni, V.^a a Arto, I.^a. „Jednotný trh ako motor rastu zamestnanosti prostredníctvom zahraničného obchodu“ („The Single Market as an engine for employment growth through the external trade“), Spoločné výskumné centrum, IPTS, Sevilla, 2012. V tomto oznámení sa výroba chápe v zmysle sekcie C a oddielov 10 až 33 NACE Rev. 2. Priemysel sa vzťahuje na širší súbor činností vrátane ťažby a dobývania a energetiky.

² Odhady založené na obchodných štatistikách Eurostatu. Táto hodnota sa vzťahuje len na výrobky, a preto nezahŕňa obchodné toky energie a surovín, v rámci ktorých EÚ zaznamenáva zápornú obchodnú bilanciu.

priemysel, aeronautika, vesmírny priemysel a tvorivé odvetvie, ako aj mnohé iné odvetvia vyrábajúce luxusné výrobky vrátane potravín.

Dôsledky krízy sú však vážne: od roku 2008 došlo k strate 3,5 milióna pracovných miest vo výrobnom odvetví, podiel výrobného priemyslu na HDP sa znížil z 15,4 % na 15,1 % v minulom roku³ a produktivita EÚ sa naďalej zhoršuje v porovnaní s produktivitou našich konkurentov.

Dve posledné správy Komisie⁴ odhalili niekoľko nedostatkov, ktoré bránia rastu. **Domáci dopyt** zostáva slabý, čo podkopáva domáce trhy európskych spoločností a tlmí obchod v rámci EÚ po kríze. **Podnikateľské prostredie** sa vo všeobecnosti v EÚ zlepšilo, napriek tomu však pokrok zostáva nevyrovnaný. Nepružné administratívne a regulačné prostredie, nepružnosť niektorých pracovných trhov a slabé začlenenie do vnútorného trhu aj naďalej spomaľujú potenciál rastu podnikov, a to najmä MSP. **Investície do výskumu a inovácií** zostávajú príliš nízke, čím brzdia potrebnú modernizáciu našej priemyselnej základne a bránia budúcej konkurencieschopnosti EÚ. Podniky EÚ čelia vyšším **cenám energie** než väčšina našich hlavných konkurentov⁵ a ťažkostiam s **prístupom k základným vstupom** ako sú suroviny, kvalifikovaná pracovná sila a za dostupných podmienok.

V tomto kontexte Komisia presadzovala prístup integrovanej priemyselnej politiky, ako je uvedené v oznámení o priemyselnej politike na roky 2010 a 2012⁶ a v rámci európskeho semestra vydala odporúčania členským štátom zamerané na podporu rastu. **Úplné zavedenie** tohto prístupu politiky na európskej a vnútroštátnej úrovni je rozhodujúce pre zabezpečenie našej budúcej konkurencieschopnosti a pre zvýšenie potenciálu rastu. Aby boli tieto politické opatrenia účinné, musí za zabezpečiť ich riadna koordinácia a súdržnosť na rôznych úrovniach, od regionálnej úrovne až po úroveň EÚ.

Ako príspevok do diskusie Európskej rady o priemyselnej politike, **toto oznámenie stanovuje kľúčové priority Komisie v oblasti priemyselnej politiky**. Vychádza z ročného prieskumu rastu, poskytuje prehľad už prijatých opatrení a navrhuje vybrané nové opatrenia s cieľom urýchliť dosiahnutie týchto priorít. **Ukazuje, že priemyselná politika a ostatné**

³ Stojí za to poznamenať, že zatiaľ čo v niektorých krajinách (Slovensko, Litva, Rakúsko, Nemecko a Holandsko) sa podiel výrobného priemyslu na HDP od roku 2007 zvýšil, v iných krajinách klesol.

⁴ Správa o európskej konkurencieschopnosti v roku 2013 „Smerom k reindustrializácii založenej na vedomostiach“ (Towards knowledge-driven Reindustrialisation), dostupná na http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/competitiveness-analysis/european-competitiveness-report/files/eu-2013-eur-comp-rep_en.pdf a správa „Výkonnosť členských štátov v oblasti konkurencieschopnosti a vykonávanie priemyselnej politiky EÚ“ (Member states Competitiveness Performance and Implementation of EU Industrial Policy), dostupná na http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/monitoring-member-states/files/scoreboard-2013_en.pdf.

⁵ V prípade elektriny a plynu sa cenový rozdiel v porovnaní s cenami vonkajších konkurentov (s hlavnou výnimkou Japonska) zvyšuje.

⁶ COM(2012) 582 final „Silnejší európsky priemysel v prospech rastu a oživenia hospodárstva“ z 10. októbra 2012 a KOM(2010) 614 final „Integrovaná priemyselná politika vo veku globalizácie. Konkurencieschopnosť a udržateľnosť v popredí záujmu“ z 28. októbra 2010. Viaceré členské štáty vrátane Francúzska, Španielska, Nemecka alebo Spojeného kráľovstva takisto v posledných rokoch vymedzili priemyselné politiky alebo stratégie na vnútroštátnej a regionálnej úrovni.

politiky EÚ sú postupne stále viac a viac začleňované, ako to bolo naznačené v hlavnom oznámení o priemyselnej politike v roku 2010 a zdôvodňuje, prečo je potrebné v tomto procese začleňovania pokračovať. A čo je najdôležitejšie, toto oznámenie kladie dôraz na význam úplného a účinného vykonávania priemyselnej politiky v EÚ a usiluje sa o uľahčenie v tomto smere.

Členské štáty budú zohrávať hlavnú úlohu v tomto procese vykonávania reforiem v záujme zlepšenia konkurencieschopnosti. Vytvorenie nových nástrojov, ako napríklad „Partnerstvá pre rast, zamestnanosť a konkurencieschopnosť“, môže významne prispieť k zlepšeniu účinnosti vykonávania týchto reforiem.⁷

2. INTEGROVANÝ JEDNOTNÝ EURÓPSKY TRH: VYTVÁRANIE ATRAKTÍVNEHO MIESTA PRE PODNIKANIE A VÝROBU

Vnútorný trh zostáva základným kameňom hospodárskeho úspechu EÚ. V polovici osemdesiatych rokov dvadsiateho storočia vnútorný trh zmenil vyhliadky európskeho hospodárstva a po skončení krízy sa môže vnútorný trh znovu ujať tejto úlohy pri oživovaní hospodárstva EÚ, aby sa EÚ stala atraktívnejším miestom na výrobu tovaru a poskytovanie služieb.

Vnútorný trh poskytuje spoločnostiam EÚ veľký domáci trh, uľahčuje zlepšenie produktivity znížením vstupných nákladov, čím umožňuje efektívne podnikateľské postupy a zvyšuje návratnosť inovácií. Vnútorný trh však stále má významný potenciál rastu a ďalšie zjednodušenie pravidiel vnútorného trhu môže ešte výraznejšie zlepšiť hospodársku efektívnosť. Prehlbenie vnútorného trhu môže priniesť rýchle technologické zmeny. Pevnejšie začlenenie podnikov v EÚ do regionálnych a globálnych hodnotových reťazcov je kľúčové pre zvýšenie produktivity. Dobre navrhnuté, včasné európske normy urýchlia šírenie inovácií a reformy EÚ v oblasti práv duševného vlastníctva takisto podporia tvorivosť a inovácie. Uvoľnenie plného potenciálu vnútorného trhu si však vyžaduje lepšiu integráciu sietí infraštruktúry, lepšie vykonávanie a zjednodušenie pravidiel pre tovar a služby, a predvídateľný a stabilný regulačný rámec v kombinácii s modernou a efektívnou verejnou správou.

2.1. Ukončenie integrácie sietí: informačné siete, energetika a doprava

Vnútorný trh nemôže plynule fungovať bez integrovanej infraštruktúry. Akt o jednotnom trhu II predkladá štyri opatrenia na podporu rozvoja námornej, leteckej a železničnej dopravy,

⁷ Tieto zmluvné záväzky, na ktorých sa členské štáty vzájomne, dohodli by mohli podporiť vykonávanie príslušných aspektov priemyselnej politiky odrážajúc priority hospodárskej politiky stanovené v spoločnej analýze Európskej rady o hospodárskej situácii v členských štátoch a eurozóne ako takej na základe odporúčaní pre jednotlivé krajiny.

ako aj iniciatívy na posilnenie vykonávania a presadzovania tretieho energetického balíka v záujme liberalizácie a integrácie európskych trhov s energiou. Na začiatku roka 2013 Komisia navrhla štvrtý železničný balík s cieľom uľahčiť prevádzkovateľom železničnej dopravy vstup a pôsobenie na trhu EÚ.⁸ V odvetví námornej dopravy Komisia stanovila plány v júli 2013 zamerané na zjednodušenie colných formalít pre lodnú dopravu, obmedzenie byrokracie, zníženie meškaní v prístavoch a podporu konkurencieschopnosti tohto odvetvia. Komisia takisto prijala opatrenia na presadzovanie povinností členských štátov v rámci iniciatívy Jednotného európskeho neba.⁹ **V súčasnej dobe je prijatie, úplné zavedenie a/alebo presadzovanie týchto iniciatív oneskorené.**

Rozvoj vnútorného trhu s energiou si vyžaduje úplné vykonávanie právneho rámca všetkými členskými štátmi a integrované **energetické siete**, ktoré by mali podporiť hospodársku súťaž v rámci vnútorného trhu a znížiť náklady na energiu pre európske spoločnosti. Významné investície sú potrebné pre modernizáciu európskej energetickej infraštruktúry v záujme prepojenia energetických ostrovov, čo by uvoľnilo tok energie v rámci vnútorného trhu a umožnilo priemyslu EÚ ťažiť z väčšej bezpečnosti dodávok a nižších cien.¹⁰

Infraštruktúra EÚ musí reagovať na sociálne požiadavky a prispôbiť sa technologickým zmenám. Výroba **ekologických vozidiel a plavidiel** je kľúčovou výzvou pre priemysel EÚ, keďže sa snaží v tejto súťaži udržať svoju pozíciu. Tento vývoj závisí od dodávok nových technológií a od inštalácie potrebnej infraštruktúry pre používateľov. Prijatie navrhovanej smernice¹¹ o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá zaviazá členské štáty k tomu, aby zaistili minimálnu infraštruktúru pre alternatívne palivá vrátane elektrických dobíjacích staníc so spoločným štandardizovaným rozhraním.

Komisia vyzýva Radu a Európsky parlament, aby prijali tento návrh do začiatku roka 2014.

⁸ Tento balík je významným krokom k vytvoreniu fungujúceho jednotného európskeho železničného priestoru, v rámci ktorého štandardizované vlaky a komponenty železničnej infraštruktúry postupne nahradia širokú škálu personalizovaných železničných koľajových vozidiel a zjednodušia sa postupy pri udeľovaní povolení pre koľajové vozidlá. Spoločný podnik Shift2Rail podporí tento postup zlúčením verejných a súkromných prostriedkov s cieľom urýchliť rozvoj a zavádzanie nových technológií a riešení.

⁹ Pre ďalšie otváranie trhu v odvetví nákladnej cestnej dopravy je potrebné lepšie presadzovanie ustanovení týkajúcich sa prístupu na trh. Už došlo k zosúladeniu bezpečnostných a technických pravidiel v odvetví nákladnej cestnej dopravy, čím sa vytvoril priestor pre možnú liberalizáciu tohto odvetvia na úrovni EÚ.

¹⁰ Dňa 14. októbra 2013 Komisia prijala zoznam 248 kľúčových projektov v oblasti energetickej infraštruktúry, v prípade ktorých sa na základe nových usmernení pre transeurópsku energetickú infraštruktúru (TEN-E) uplatní rýchlejší a účinnejší postup udeľovania povolenia a lepšie regulačné zaobchádzanie. Okrem toho sa Rada a Európsky parlament dohodli v decembri 2013 o vytvorení **nástroja na prepájanie Európy** (NPE), fondu vo výške 33,2 miliárd EUR na financovanie a prilákanie investícií na zlepšenie európskej dopravnej, energetickej a digitálnej siete. NPE bude prispievať k vytváraniu vysoko výkonných a environmentálne udržateľných prepojených sietí po celej Európe. V rámci NPE bolo pridelených 5,85 miliárd EUR na transeurópsku energetickú infraštruktúru pre obdobie 2014 – 2020, ktorá prispeje k integrácii trhu a bezpečnosti dodávok v energetickom systéme EÚ

¹¹ COM(2013) 18 final z 24. januára 2013 „Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá“.

Ako je uvedené v záveroch zo zasadnutia Európskej rady v októbri 2013, digitálne produkty a služby sú veľmi dôležité pre modernizáciu európskeho priemyslu. S cieľom podporiť rozvoj komunikačných služieb Komisia v septembri 2013 podala návrh na ambiciózny program na vytvorenie jednotného trhu v oblasti telekomunikácií, ktorý sa zameriava na podporu investícií a vytvorenie opatrení na ďalšie zníženie regulačnej roztrieštenosti v EÚ a zároveň podporuje hospodársku súťaž v oblasti služieb širokopásmového pripojenia.

Okrem vývoja infraštruktúry zblíženie **informačných a komunikačných technológií** s energetickými a logistickými sieťami vytvára nové príležitosti a výzvy v oblasti priemyslu. Výzva spočíva v rozvoji digitálne aktivovaných sietí, ktoré dosahujú úroveň bezpečnosti a odolnosti potrebnej na podporu činností podnikov. Začínajú byť viditeľné dôsledky týchto zmien, ktoré poskytnú trhové príležitosti najmä v oblasti kľúčových podporných technológií. Usporiadanie inteligentných sietí bude tiež vyžadovať vhodný regulačný rámec, ako aj rozvoj vhodných noriem interoperability. EÚ, členské štáty, regióny a priemysel zohrávajú dôležitú úlohu pri podpore digitalizácie podnikateľských postupov a rozvoji priemyselného rozmeru digitálnej agendy.

Vesmírne infraštruktúry a príslušné aplikácie priemyslu a služieb ponúkajú potenciál zvýšiť priemyselnú konkurencieschopnosť, vytvárať rast a pracovné miesta. EÚ v tejto oblasti zohráva významnú úlohu, pretože v dôsledku vysokých nákladov na vesmírne projekty je pre členské štáty výhodnejšie, aby spojili investície a spoločne ťažili z príležitostí, ktoré z nich plynú. V spolupráci s členskými štátmi a špecializovanými organizáciami a agentúrami [ako napríklad Európska vesmírna agentúra a Agentúra pre európsky globálny navigačný satelitný systém (GSA)] Komisia v priebehu nasledujúceho viacročného rámca finančného plánovania dokončí vesmírne infraštruktúry svojich hlavných projektov Galileo a Copernicus. Navrhne pravidlá, ktoré vytvoria technologické a regulačné podmienky pre ich komerčné využitie.

Komisia vyzýva Radu a Parlament, aby prioritne prijali a uplatňovali uvedené opatrenia a právne predpisy týkajúce sa informačných, energetických, dopravných, vesmírnych a komunikačných sietí v EÚ v nadväznosti na návrhy predložené Komisiou.

Oneskorené zavádzanie týchto infraštruktúr bude obmedzovať našu budúcu konkurencieschopnosť. Keďže súčasné ekonomické prostredie nie je priaznivé pre dlhodobé investície, Komisia bude naďalej využívať **projektové dlhopisy** s cieľom uľahčiť financovanie týchto projektov v oblasti infraštruktúry.

2.2. Otvorený a integrovaný vnútorný trh s tovarom a službami

Komisia poskytla nový podnet na integráciu trhu v celej EÚ prostredníctvom Aktov o jednotnom trhu I a II. Vyzýva zákonodarcov, aby prijali návrhy, ktoré sú v nich obsiahnuté,

a to najmä tie, ktoré sa týkajú iniciatív ako je dohľad nad trhom a balík opatrení pre bezpečnosť výrobkov.

Komisia naďalej aktívne podporuje bezproblémový trh s výrobkami. Preskúmanie vnútorného trhu s priemyselným tovarom preukázalo, že vnútorný trh s priemyselným tovarom vyhovuje svojmu účelu¹². Priemysel ťaží zo svojho rozvoja a obchod s výrobkami v rámci EÚ sa v priebehu rokov zvýšil.

V rámci iniciatívy jednotného trhu s ekologickými výrobkami sa navrhuje súbor opatrení na prekonanie problémov spojených s voľným pohybom týchto výrobkov.¹³ Ak však členské štáty neprijmú ďalšie opatrenia na vykonávanie súčasného rámca, podniky budú aj naďalej čeliť zbytočne vysokým nákladom a rozdielom v nákladoch, ktoré môžu ešte narásť. Komisia zabezpečí, aby sa presadila harmonizácia a predovšetkým **sa sústreďí na vykonávanie a presadzovanie existujúceho právneho rámca** a bude podporovať účasť malých a stredných podnikov na vnútornom trhu.

Oznámenie „Vízia pre vnútorný trh s priemyselnými výrobkami“ predstavuje opatrenia na dosiahnutie integrovanejšieho vnútorného trhu, ktorý je založený na racionalizácii existujúceho regulačného rámca. Komisia bude uvažovať o vypracovaní legislatívneho návrhu o spôsobe zefektívnenia a harmonizácie hospodárskych správnych alebo občianskoprávných sankcií za nedodržanie harmonizačných právnych predpisov Únie s cieľom zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými podnikmi v rámci celého vnútorného trhu s priemyselnými výrobkami. Posilní sa sieť Enterprise Europe Network s cieľom intenzívnejšie podporiť MSP na vnútornom trhu a ďalej rozvíjať pomoc pre prístup k finančným prostriedkom, zlepšiť ich energetickú účinnosť a efektívne využívanie zdrojov, a zvýšiť schopnosť MSP riadiť inovácie.

V rámci priemyslu sa obchoduje s tovarom aj službami. Úplné vykonávanie smernice o službách je stále dôležité pre priemyselnú konkurencieschopnosť Európy. Je zrejmá nerovnováha medzi mierou integrácie dosiahnutej na trhoch s tovarom a službami, a v záujme účinnej modernizácie priemyslu **je potrebné ďalej zlepšovať fungovanie vnútorného trhu služieb**.¹⁴

Mnoho sa už dosiahlo, ale členské štáty musia v niektorých oblastiach aj naďalej uskutočňovať reformy a zlepšiť vykonávanie pravidiel vnútorného trhu. Už vo svojom oznámení v roku 2012¹⁵ Európska komisia vyzvala členské štáty, aby zintenzívnili úsilie

¹² Oznámenie Komisie COM(2014) 25 final z 22. januára 2014 „Vízia pre vnútorný trh s priemyselnými výrobkami“ (A vision for the internal market for industrial products).

¹³ Táto iniciatíva navrhuje spoločné metódy na meranie vplyvu výrobkov a organizácií na životné prostredie. Poskytnutím porovnateľných a spoľahlivých informácií o životnom prostredí týkajúcich sa výrobkov sa uľahčí integrácia trhu s týmto tovarom v rámci celej EÚ.

¹⁴ Správa o integrácii jednotného trhu dostupná na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0785:FIN:SK:PDF>

¹⁵ Oznámenie (COM(2012) 261 final z 8. júna 2012 „Partnerstvo pre nový rast v oblasti služieb 2012 – 2015“.

zamerané na ambiciózne vykonávanie smernice o službách. Úplné vykonávanie smernice o službách by výrazne zlepšilo hladké fungovanie vnútorného trhu, najmä v prípade malých a stredne veľkých krajín, ako aj spotrebiteľov. Posilnenie konkurencieschopnosti by mohlo viesť k dodatočnému celkovému hospodárskemu zisku zodpovedajúcemu asi 2,6 % HDP EÚ. Pokrok sa monitoruje v rámci európskeho semestra a Komisia nadviazala dialóg s členskými štátmi v záujme dosiahnutia cieľov dohodnutých na politickej úrovni.

Konkurencieschopnosť priemyslu by mala prospech z integrovanejšieho vnútorného trhu služieb, najmä v prípade podnikateľských služieb, ktoré predstavujú asi 12 % pridanej hodnoty EÚ. Toto je dobrý príklad oblasti, v ktorej môže začlenenie priemyselnej konkurencieschopnosti prispieť k zvýšeniu celkovej konkurencieschopnosti hospodárstva EÚ. Podnikateľské služby by mali byť riadne zohľadnené pri navrhovaní a vykonávaní stratégií priemyselnej politiky. Po predložení oznámenia o priemyselnej politike na rok 2012 Komisia na začiatku roka 2013 zriadila skupinu na vysokej úrovni pre podnikateľské služby. Komisia posúdi potrebu ďalších opatrení, keď táto skupina vydá svoje odporúčania v marci 2014.

Nedávno aktualizovaný **európsky systém normalizácie** sa bude dôkladne monitorovať s cieľom posúdiť, či je potrebné viac ho prispôbiť rýchlo sa meniacemu prostrediu, aby mohol naďalej prispievať k plneniu strategických cieľov Európy, najmä v oblasti priemyselnej politiky, služieb, inovácií a technologického rozvoja.

Účinné stanovovanie noriem a ochrana duševného vlastníctva (ktoré predstavuje 50% celkového nehmotného majetku v rámci EÚ) navyše zohrávajú významnú úlohu pri podpore inovácií a vývoja nových technologických oblastí. **Komisia bude pozorne sledovať prebiehajúcu debatu o používaní a úlohe práv duševného vlastníctva v oblasti noriem a posúdi, či je k riešeniu tejto otázky potrebná osobitná iniciatíva.**

2.3. Podnikateľské prostredie, regulačný rámec a verejná správa v EÚ

Konkurencieschopnosť EÚ bola vždy postavená na pevnom a predvídateľnom inštitucionálnom prostredí, kvalitnej infraštruktúre, silnej vedomostnej základni v oblasti technológií a zdravej a vzdelanej pracovnej sile. Európa bola tradične pozitívne hodnotená ako miesto pre podnikanie a priemyselnú výrobu, ale v porovnaní s ostatnými regiónmi vo svete stráca konkurencieschopnosť.¹⁶

Skutočnosť, že vnútorný trh (najmä v oblasti služieb) nie je plne integrovaný je dôležitý faktor, ktorý brzdí rast produktivity. Európa sa celkovo nedokázala dostatočne prispôbiť meniacim sa okolnostiam. Administratívna záťaž a regulačná zložitosť sa odstraňujú príliš

¹⁶ V roku 2008 Svetová banka v správe Doing Business uviedla osem členských štátov v top 20, pričom tri z nich sa nachádzali v rebríčku top 10. V roku 2013 sa len šesť členských štátov umiestnilo v rebríčku top 20 a dva v rebríčku top 10.

pomaly a nerovnomerne a niektoré pracovné trhy nie sú dostatočne flexibilné. V nadväznosti na finančnú krízu dôsledky znižovania zadlženosti naďalej vplývajú na podnikateľskú náladu a brzdia ďalšie investície a nové úvery na podnikanie a v dôsledku toho modernizáciu priemyslu EÚ.

Komisia pravidelne monitoruje výkonnosť EÚ v oblasti konkurencieschopnosti a jej podnikateľské prostredie, najmä prostredníctvom procesu európskeho semestra a správy o konkurencieschopnosti členských štátov podľa článku 173 ZFEÚ. Najnovšie správy vykazujú známky zlepšenia, keďže sa začínajú prejavovať dôsledky štrukturálnych reforiem, ale tento pokrok zostáva nevyvážený vo všetkých členských štátoch.

Od roku 2014 sa „**Správa o výkonnosti a politike členských štátov v oblasti konkurencieschopnosti**“ podľa článku 173 ZFEÚ posilní s cieľom hodnotiť a jasne prepojiť vplyv zlepšení v podnikateľskom prostredí na pokrok v oblasti skutočnej výkonnosti členských štátov, pokiaľ ide o konkurencieschopnosť, a rozsah ich ročných správ sa rozšíri s cieľom monitorovať úsilie na vnútroštátnej úrovni s cieľom začleniť aspekty konkurencieschopnosti do ostatných oblastí politiky.¹⁷

Komisia na úrovni EÚ naďalej zlepšuje kvalitu právnych predpisov a regulačného prostredia, aby sa stali prispôsobivejšími, stabilnejšími a predvídateľnejšími. Vykonávanie **Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti** (REFIT) a nadväzné opatrenia zamerané na desať najhorších regulačných zaťažení (podľa obchodných organizácií a zainteresovaných strán) zjednodušia právne predpisy EÚ a znížia regulačné zaťaženie podnikov. **Previerka konkurencieschopnosti** bola plne integrovaná do posúdenia vplyvu Komisie v prípade všetkých dôležitých návrhov, ktoré majú závažné dôsledky na konkurencieschopnosť. Štúdie o **posúdení kumulatívnych nákladov** sa vykonali v mnohých odvetviach (oceliarstvo, hutníctvo) a uskutočnia sa aj v iných (napr. chemický priemysel a odvetvie lesného hospodárstva) v snahe formulovať *ex post* odhady spoločných nákladov v rôznych oblastiach právnych predpisov členských štátov a EÚ na priemyselné odvetvia. **Kontrola vhodnosti** právnych predpisov v oblasti rafinovania ropy bude ukončená v roku 2014. V budúcnosti Komisia postupne vykoná rozsiahle hodnotenia konkurencieschopnosti a regulačných rámcov v každom z hlavných priemyselných hodnotových reťazcov prostredníctvom kontrol vhodnosti a posúdenia kumulatívnych nákladov.¹⁸

Komisia vyzýva členské štáty, aby prijali porovnateľné opatrenia na vnútroštátnej úrovni s cieľom zaistiť, aby politické úsilie zvýšilo konkurencieschopnosť v rámci celej EÚ. Komisia bude monitorovať pokrok v tejto oblasti.

¹⁷ Pozri závery Rady pre konkurencieschopnosť z 2. a 3. decembra 2013

¹⁸ Okrem toho sa vykonávajú ďalšie iniciatívy s cieľom uľahčiť vykonávanie právnych predpisov v konkrétnych oblastiach. Napríklad, právne predpisy EÚ o odpadoch sú predmetom preskúmania na účely ich objasnenia a ľahšej vymožitelnosti a s cieľom uľahčiť recykláciu druhotných surovín.

V 28 členských štátoch existujú významné rozdiely v prístupoch verejnej správy k súkromnému sektoru. Aby umožnila všetkým členským štátom využívať skúsenosti ostatných, Komisia predloží iniciatívu zameranú na **verejnú správu podporujúcu rast**. V rámci tejto iniciatívy poskytne ucelený prehľad osvedčených postupov vo verejnej správe, ktoré sú dostupné v celej EÚ, najmä v súvislosti s nástrojmi elektronickej verejnej správy a verejného obstarávania.

3. PRIEMYSELNÁ MODERNIZÁCIA: INVESTOVANIE DO INOVÁCIÍ, NOVÝCH TECHNOLOGIÍ, VÝROBNÝCH VSTUPOV A ZRUČNOSTÍ

V dôsledku nedostatkových prírodných a energetických zdrojov a ambiciózných sociálnych a environmentálnych cieľov nemôžu spoločnosti EÚ konkurovať nízkymi cenami a výrobkami s nízkou kvalitou. Aby mohli konkurovať na celosvetových trhoch, musia sa prikloniť k inováciám, produktivite, efektívnemu využívaniu zdrojov a vysokej pridanej hodnote. Komparatívna výhoda Európy vo svetovej ekonomike bude aj naďalej spočívať v tovaroch a službách s vysokou pridanou hodnotou, účinnom riadení hodnotových reťazcov a prístupe na trhy na celom svete. Inovácie a technologický pokrok tak zostanú hlavným zdrojom konkurencieschopnosti priemyslu EÚ. Z tohto dôvodu je potrebné vyvinúť väčšie úsilie na dosiahnutie cieľa Európa 2020, ktorý spočíva v investovaní 3 % HDP do výskumu a vývoja.

Najmä digitálne technológie sú ústredným prvkom nárastu produktivity európskeho priemyslu. Ich transformačná schopnosť a rastúci vplyv vo všetkých odvetviach nanovo vymedzujú tradičné obchodné a výrobné modely a povedú k celej škále potenciálne nových výrobkov a najmä k inováciám služieb zo strany priemyslu (zavádzanie priemyslu ako služby, tzv. „servitization“). Digitálny prechod prebieha v rámci globálnej ekonomiky a priemyselná politika musí integrovať nové technologické možnosti, ako napríklad cloud computing, vývoj hodnotového reťazca údajov a obšírnych údajov, nové priemyselné internetové aplikácie, inteligentné továrne, robotika, 3 D tlač a dizajn.

3.1. Stimulácia investícií do inovácií a nových technológií

Výrazne znížená úroveň investícií do inovácií je od začiatku hospodárskej krízy veľkým problémom pre priemyselnú budúcnosť Európy.

Komisia dala rastúci podiel svojich politických, regulačných a finančných pák k dispozícii členským štátom, regiónom a priemyslu s cieľom podporiť investície do inovácií. **Program Horizont 2020** poskytne takmer 80 miliárd EUR na výskum a inovácie, najmä prostredníctvom svojho piliera pre vedúce postavenie priemyslu. To zahŕňa podporu pre kľúčové technológie, ktoré nanovo vymedzia globálne hodnotové reťazce, zefektívnia využívanie zdrojov a pretvoria medzinárodnú deľbu práce. Na uľahčenie obchodného využívania výsledkov výskumu bude program Horizont 2020 tiež vo väčšej miere než dnes

financovať prototypy a demonštračné projekty pred uvedením na trh. Hlavný prvok nového rámcového programu spočíva v spojení síl so súkromným sektorom prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev v kľúčových priemyselných oblastiach s cieľom stimulovať ďalšie súkromné investície.

Okrem toho, prijatím nového viacročného finančného rámca 2014 – 2020 je členským štátom k dispozícii aspoň 100 miliárd EUR v európskych štrukturálnych a investičných fondoch (EŠIF) na financovanie investícií do inovácií, ktoré sú v súlade s priemyselnými politickými prioritami. V období rokov 2014 – 2020 sa investície do inovácií prostredníctvom EŠIF budú riadiť konceptom „**inteligentnej špecializácie**“ s cieľom umožniť členským štátom a regiónom, aby sústredili investície na svoje komparatívne výhody a na podporu vytvárania celoeurópskych hodnotových reťazcov. Mnoho tém navrhnutých v rámci stratégií inteligentnej špecializácie členskými štátmi a regiónmi je spojených so šiestimi strategickými oblasťami stanovenými v rámci priemyselnej politiky, v dôsledku čoho majú regióny k dispozícii komplexný finančný balík.

Keďže členské štáty sa čoraz viac snažia o investície do strategických priemyselných oblastí, Komisia **modernizuje rámec pre štátnu pomoc pre výskum, vývoj a inovácie a uskutočňuje reformu pravidiel verejného obstarávania**, aby vytvorila kritické množstvo na strane dopytu a zefektívnila pridelovanie zdrojov plne dodržiavajúc pravidlá hospodárskej súťaže a vnútorného trhu.

Hlavným dôvodom, prečo sa Komisia rozhodla v rámci oznámenia o priemyselnej politike 2012 určiť šesť oblastí, v ktorých by sa mali podporiť investície, bola potreba urýchliť investície do prelomových technológií v rýchlo rastúcich oblastiach.

Tieto strategické, prierezové oblasti sú: vyspelá výroba, kľúčové podporné technológie, ekologické vozidlá a doprava, biovýrobky, výstavba a suroviny a inteligentné siete. Práca šiestich pracovných skupín, ktoré boli vytvorené pred rokom, umožnila Komisii určiť možnosti a prekážky inovácií vyžadujúce ďalšie politické opatrenia. Na základe tejto práce **sa Komisia zameria na tieto priority:**

- **Vyspelá výroba:** využívanie znalostných a inovačných spoločenstiev v rámci výroby s pridanou hodnotou a zriadenie verejno-súkromného partnerstva v oblasti udržateľného spracovateľského priemyslu pomocou efektívneho využívania zdrojov a energetickej efektívnosti, továrne budúcnosti, robotika a fotonika, zlepšovanie inovačnej kapacity a konkurencieschopnosti európskeho výrobného odvetvia. Vzhľadom na rastúci význam internetu v priemysle sa prioritou pre budúcu prácu stane integrácia digitálnych technológií do výrobného procesu. Používanie obširných údajov („big data“) sa postupne začlení do výrobného procesu.¹⁹
- **Kľúčové podporné technológie:** táto skupina sa snaží identifikovať potenciálne projekty európskeho záujmu zamerané na kľúčové podporné technológie v niekoľkých oblastiach,

¹⁹ Pozri pripravovaný pracovný dokument útvarov Komisie „Pokrok výroby - pokrok Európy“ (Advancing Manufacturing – Advancing Europe).

ako napríklad batérie, inteligentné materiály, vysoko výkonná práca a priemyselné bioprocesy, v záujme uľahčenia celoeurópskeho prístupu MSP k technologickým infraštruktúram a využitia ďalších možností memoranda o porozumení podpísaného s Európskou investičnou bankou.

- **Biovýrobky:** poskytnutie prístupu k udržateľným surovinám v cenách na svetovom trhu na výrobu biovýrobov. To bude vyžadovať uplatňovanie zásady postupného využívania biomasy a eliminovanie prípadných narušení pri vyčlenení biomasy pre alternatívne využitie, ktoré by mohli vyplývať z podpory a iných mechanizmov podporujúcich využívanie biomasy na iné účely (napr. energie).²⁰
- **Ekologické vozidlá a plavidlá:** prijatie a úplné vykonávanie návrhu Komisie o infraštruktúre pre alternatívne palivá, ktorým sa vykonáva iniciatíva v oblasti ekologických vozidiel a ďalšie iniciatívy v rámci programu Horizont 2020 podporujúce ekologickú a energeticky efektívnu dopravu, presadzujú celosvetové normy pre elektrické automobily a vykonávajú priority stanovené v rámci CARS 2020.
- **Udržateľná výstavba a suroviny:** vytvorenie úverovej kapacity EIB vo výške 25 miliárd EUR na podporu energetickej účinnosti v bytových výstavbách a zlepšenie recyklácie a udržateľného odpadového hospodárstva v odvetví stavebníctva.
- **Inteligentné siete a digitálne infraštruktúry:** vymedzenie ďalších cieľov pre rozvoj prvkov inteligentných sietí, revidovanie a rozšírenie poverení na štandardizáciu a vývoj a poradenstva týkajúceho sa ukazovateľov výkonnosti.²¹ Infraštruktúra a prepojavací softvér pre priemyselný internet sú vzhľadom na jeho narastajúci význam prioritnou oblasťou a mali by pomôcť pri začleňovaní vysoko výkonných procesov, vrátane cloud computingu.

Komisia v nadväznosti na činnosť pracovných skupín navrhuje členským štátom, aby spojili nástroje regionálnej a priemyselnej politiky s cieľom vytvoriť platformy inteligentnej špecializácie, ktoré by pomohli regiónom pri zavádzaní programov inteligentnej špecializácie sprostredkovaním kontaktov medzi firmami a klastrami a umožnil by sa prístup k inovatívnym technológiám a trhovým príležitostiam.

A na záver, na základe analýzy silných stránok a hlavných výhod európskeho priemyslu bude Komisia skúmať oblasti priemyselnej činnosti, v ktorých Európa pravdepodobne bude mať v budúcnosti komparatívnu výhodu. Okrem toho bude monitorovanie investičných trendov zohrávať stále dôležitejšiu úlohu pri posúdení vykonanom v rámci európskeho semestra.

²⁰ Pre opis a výklad zásady postupného využívania pozri

http://ec.europa.eu/research/bioeconomy/pdf/201202_commission_staff_working.pdf – Pracovný dokument útvarov Komisie, ktorý je sprievodným dokumentom k oznámeniu Komisie o stratégii biohospodárstva – pozri druhý odsek v časti 1.3.3.1. na stranách 25 a 26, a <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0201+0+DOC+PDF+V0//SK> – Stanovisko Európskeho parlamentu k oznámeniu Komisie o stratégii pre biohospodárstvo – pozri bod 28 na stranách 6 a 7.

²¹ Komisia nedávno vybrala dva projekty zamerané na inteligentné siete ako projekty spoločného záujmu v oblasti transeurópskej energetickej infraštruktúry.

3.2. Zvyšovanie produktivity a efektívneho využívania zdrojov a uľahčovanie prístupu k cenovo dostupným výrobným vstupom

Podniky v EÚ musia mať prístup k dôležitým vstupom udržateľným spôsobom a za čo najlepších podmienok, ale značné problémy týkajúce sa trhov s kapitálom, energiou a surovinami stále pretrvávajú.

a) Prístup k financovaniu

Regulačné reformy vo finančných trhoch, rozvážna menová politika a nová štruktúra dohľadu zriadená bankovou úniou úspešne prispeli k obnove finančnej stability. Zníženie zadlženia bánk však sťažuje prístup podnikov k úverom, najmä v prípade MSP v tých členských štátoch, ktoré výrazne pocítili dôsledky krízy.

Politické opatrenia prispievajú k zmierneniu kapitálových potrieb na špecifické účely. V období 2014 – 2020 bude politika súdržnosti podnikom naďalej poskytovať prístup k financovaniu prostredníctvom finančných nástrojov. V novom programovom období sa uvažuje, okrem tradičných finančných nástrojov vytvorených na vnútroštátnej/regiónálnej alebo nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, o možnosti prispieť prostriedkami na zriadenie finančného nástroja na úrovni Únie. To zahŕňa iniciatívu MSP týkajúcu sa nástroja na rozdelenie rizika so zárukami EÚ v súlade s požiadavkou Európskej rady z októbra 2013. Vyplýva to z **iniciatívy** navrhutej **Komisiou a EIB**, ktorá členským štátom umožňuje na dobrovoľnej báze využívať EŠIF s cieľom podporiť finančné nástroje poskytujúce úvery MSP. **Členské štáty sa vyzývajú, aby prispeli k tejto iniciatíve európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi z ich vnútroštátnych pridelených prostriedkov**, aby tento nástroj dosiahol kritické množstvo a mal významný vplyv na zvýšenie poskytovania úverov MSP.

Prijatie programov COSME a Horizont 2020 takisto prispeje k znásobeniu kapacity financovania verejného sektora prostredníctvom kapitálových investícií cez finančných sprostredkovateľov, ako sú fondy rizikového kapitálu a dobre fungujúci celoeurópsky trh s rizikovým kapitálom. Financovanie spoločností sa zlepší aj vďaka úplnému vykonávaniu smernice o oneskorených platbách²². Nedávne legislatívne zmeny uľahčia prístup MSP k finančným prostriedkom. Napríklad **nariadenie o kapitálových požiadavkách** obsahuje opravný faktor, ktorý znižuje kapitálové požiadavky týkajúce sa úverového rizika spojeného s expozíciou voči malým a stredným podnikom; revidovaná smernica o trhoch s finančnými nástrojmi vytvorí špecializované obchodné platformy s označením „rastové trhy MSP“; revidovaná smernica o transparentnosti ruší požiadavku na zverejnenie štvrťročných finančných informácií; a v rámci nových pravidiel o európskych fondoch rizikového kapitálu a európskych fondoch sociálneho podnikania sa vytvorí špeciálne európske povolenie pre správcov fondov, ktorí investujú do začínajúcich MSP a sociálnych podnikov.

²² Európska smernica 2011/7/EÚ o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách zo 16. februára 2011 dostupná na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:048:0001:0010:sk:PDF>

Očakáva sa, že aj napriek týmto opatreniam bude prístup k finančným prostriedkom problematický. Aj keď sa veľké spoločnosti stále viac usilujú o financovanie na trhoch s dlhopismi, európske MSP sú stále do veľkej miery závislé od bánk ako hlavného zdroja ich financovania. Táto závislosť je oveľa intenzívnejšia než v iných častiach sveta. Kríza roztrieštila vnútorný trh s bankovými úvermi v EÚ a úrokové sadzby sa v niektorých krajinách neprimerane zvýšili. **Vnútorný trh s kapitálom, v rámci ktorého môžu mať MSP cezhraničný prístup k financiám, stále zostáva cieľom, ktorý je potrebné dosiahnuť.**

V tejto súvislosti sa vďaka vynaloženému úsiliu naďalej zlepšujú úverové kanály a diverzifikujú sa zdroje financovania podnikov. Pokrok sa dosiahol v rámci viacerých iniciatív zahrnutých v aktualizovanom pláne priemyselnej politiky na rok 2012. Analýza odpovedí na **Zelenú knihu o dlhodobom financovaní** bude teraz viesť k návrhom na opatrenia zamerané na diverzifikáciu zdrojov financovania pre MSP a uľahčenie dlhodobých investícií.

Sú potrebné aj ďalšie opatrenia na zníženie vplyvu nedostatkov financovania, s ktorými sa stretávajú niektoré podniky a Komisia bude naďalej pracovať so skupinou EIB a podporovať bilaterálne iniciatívy medzi členskými štátmi zamerané na riešenie týchto nedostatkov.

b) Energetika

Napriek zvýšeniu efektívnosti a postupnému otvoreniu trhov s energiou hospodárskej súťaži, ktoré viedlo k zníženiu veľkoobchodných cien elektrickej energie a plynu, maloobchodné ceny týchto dôležitých energetických vstupov do odvetví sa zvýšili. Maloobchodné ceny elektrickej energie v odvetví v rámci EÚ vzrástli v priemere o 3,5 % za rok a ceny plynu o 1 % v období rokov 2008 a 2012. V dôsledku toho sú podľa údajov Medzinárodnej agentúry pre energiu ceny elektrickej energie pre priemysel v EÚ podľa odhadov dvakrát vyššie ako v USA a v Rusku a o 20 % vyššie ako v Číne.²³ Cenový rozdiel je väčší v cenách za plyn: plyn je pre priemysel EÚ tri až štyrikrát drahší ako pre konkurentov v USA, Rusku a Indii, o 12 % drahší ako v Číne, ale je lacnejší ako v Japonsku. Ceny, ktoré priemyselní užívatelia skutočne zaplatia však môžu byť v jednotlivých členských štátoch odlišné.

Oznámenie o cenách energie a jeho sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie predstavuje riadne zdokumentované údaje o vývoji cien energie a ich troch hlavných zložiek, t. j. energie, sieťových nákladov, daní a poplatkov vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie. Náklady na energiu sú naďalej najväčšou zložkou, aj keď jej podiel klesá a existujú výrazné rozdiely medzi členskými štátmi. Sieťové náklady, dane a poplatky sú hlavnými hybnými silami zvyšovania cien energie, vzhľadom na to, že sa najviac podieľajú na konečnej maloobchodnej cene.²⁴

²³ Tieto ceny nie sú opravené na základe rozdielov v kvalite, keďže dodávky elektrickej energie v EÚ sú spoľahlivejšie s menšími výpadkami, ako v týchto krajinách.

²⁴ COM(2014) 21 final z 22. januára 2014 „Ceny energie a náklady na energiu v Európe“. V tomto oznámení sa uvádza podrobný prehľad o vývoji nákladov a cien za energiu.

Vývoj nákladov na energiu je predmetom obáv v oblasti konkurencieschopnosti energeticky náročných výrobných odvetví. Náklady na energiu predstavujú významný podiel na celkových nákladoch na výrobky z papiera a tlačiarenské výrobky, chemické výrobky, sklo a keramiku, železo, oceľ a neželezné kovy, hoci existujú rozdiely medzi závodmi, technológiami a krajinami.

Priemyselná konkurencieschopnosť a energetická účinnosť zostávajú hlavnými cieľmi Únie, ako bolo uvedené v stratégii Európa 2020. Rôzne politiky EÚ sa usilujú o dosiahnutie našich cieľov nákladovo najefektívnejším spôsobom.

- Na strane dodávateľov poskytuje program Horizont 2020 priamo dostupné finančné prostriedky určené na výskum a inovácie v oblasti energie a zmeny klímy, predovšetkým prostredníctvom spoločenskej výzvy „Bezpečná, čistá a efektívna energia“ a hlavných priemyselných iniciatív, ako napríklad SPIRE (Udržateľný spracovateľský priemysel pomocou efektívneho využívania zdrojov a energetickej efektívnosti), plán SET (strategický plán pre energetické technológie) a SILC II (Program pre udržateľný nízkouhlíkový priemysel), ktorých cieľom je rozvíjať a podporovať zavádzanie prelomových technológií potrebných na dosiahnutie cieľov v oblasti klímy a energie.
- Dokončenie plne integrovaného vnútorného trhu s energiou a posilnenie hospodárskej súťaže na trhoch s energiou umožní priemyselným a domácim používateľom ťažiť z nižších veľkoobchodných cien energie.
- Ďalší rozvoj efektívnej celoeurópskej infraštruktúry plynu a elektrickej energie, ako aj infraštruktúry na prepravu hlavných východiskových surovín ako je etylén a propylén, by pomohol znížiť náklady na dopravu a riziká v rámci energeticky náročných odvetví. Existujúce potrubia by mali byť spojené najmä s južnou a východnou Európou s cieľom zlepšiť synergiu medzi odvetviami v rôznych členských štátoch a dosiahnuť vyššiu energetickú účinnosť v celej Európe.
- Je potrebné vyhnúť sa neprimeranému zvýšeniu nákladov na energiu v dôsledku daňového zaťaženia, odvodov alebo iných nástrojov zavedených členskými štátmi s cieľom vykonávať rôzne politiky. Je to dôležité na zabezpečenie nákladovej efektívnosti a posilnenie konkurencieschopnosti EÚ.

Spolu s týmto oznámením Komisia prijala klimaticko-energetický balík, v ktorom vyjadrila svoje stanovisko až do roku 2030²⁵. S výnimkou jedného prípadu ide o nelegislatívny balík, ktorý umožní, aby rokovania v Európskej rade a Európskom parlamente mohli prispieť k vymedzeniu stanoviska Európskej únie, pokiaľ ide o boj proti zmene klímy a súvislosť s energetickou politikou a konkurencieschopnosťou hospodárstva EÚ.

c) Suroviny a efektívne využívanie zdrojov

²⁵ [COM\(2014\) 15](#) final „Politický rámec v oblasti klímy a energetiky v období 2020 – 2030“, [COM\(2014\) 20](#) final „Návrh na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady o zriadení a prevádzke rezervy pre stabilitu trhu pre systém obchodovania Únie s emisiami skleníkových plynov, ktorou sa mení smernica 2003/87/ES“, [COM\(2014\) 23](#) final „O prieskume a ťažbe uhľovodíkov (ako napr. bridlicový plyn) prostredníctvom vysoko tlakového hydraulického štiepenia v EÚ“ a C(2014) 267 final „Odporúčanie Komisie o minimálnych zásadách pre prieskum a ťažbu uhľovodíkov (ako napr. bridlicový plyn) prostredníctvom vysoko tlakového hydraulického štiepenia v EÚ“, všetky dokumenty z 22. januára 2014.

Priemysel EÚ závisí najmä od dodávok surovín z medzinárodných trhov²⁶, predovšetkým v prípade dodávok neopracovaných minerálov a kovov. Čelí mnohým problémom, pokiaľ ide o prístup k prvotným aj druhotným surovinám v rámci celého hodnotového reťazca (prieskum, ťažba, spracovanie/rafinácia, recyklácia a nahrádzanie). Komisia je od roku 2008 zapojená do stratégie v oblasti surovín („Iniciatíva v oblasti surovín“). Komisia takisto podporuje efektívne využívanie zdrojov a rozvoj podnikateľských a výrobných modelov využívajúcich odpad.

Iniciatíva Komisie v oblasti surovín má silný vonkajší rozmer s cieľom zabezpečiť spravodlivý a spoľahlivý prístup k surovinám po celom svete v snahe zaistiť rovnaké podmienky pre všetky zainteresované strany v oblasti obchodu so surovinami. V rámci dvojstranných a mnohostranných obchodných dohôd EÚ úspešne dohodla pravidlá týkajúce sa vývozu surovín a úspešne monitorovala a presadzovala pravidlá týkajúce sa obchodných prekážok, ktoré ovplyvňujú suroviny.

Komisia bude aj naďalej používať všetky dostupné nástroje vrátane mapovania diplomacie v oblasti surovín, ktoré v súčasnej dobe prebieha, s cieľom zabezpečiť prístup k surovinám udržateľným spôsobom. Tejto kapitole sa bude venovať osobitná pozornosť v prebiehajúcich a budúcich obchodných rokovaníach.

Komisia **bude uvažovať o vypracovaní oznámenia o Európskom partnerstve pre inovácie (EIP) v oblasti surovín**, v ktorom vysvetlí, akým spôsobom chcú Európska komisia, členské štáty, priemyselné odvetvie a akademická obec spolupracovať v snahe posunúť strategický plán vykonávania partnerstva na 2013 smerom k zlepšeniu v oblasti výskumu a inovácií, legislatívneho prostredia alebo normalizácie.

Medzi konkrétne ciele bude patriť spustenie až desiatich pilotných projektov na podporu technológií na výrobu a spracovanie prvotných a druhotných surovín, získanie náhrady aspoň pre tri použitia kritických a vzácnych surovín, ako aj vytvorenie lepších rámcových podmienok týkajúcich sa surovín v Európe²⁷.

V snahe uľahčiť tento posun v oblasti priemyslu Komisia predloží v roku 2014 legislatívnu iniciatívu týkajúcu sa efektívneho využívania zdrojov a odpadu. Táto iniciatíva bude stavať na pokroku dosiahnutom počas vykonávania plánu pre Európu efektívne využívajúcu zdroje

²⁶ Náklady na materiály predstavujú v priemere viac ako 40 % výrobných nákladov podľa analýzy VDI (Nemecká asociácia inžinierov) „Štruktúra nákladov výrobného odvetvia“ (Cost Structure of the Manufacturing Sector). Odhaduje sa, že zlepšenie v oblasti efektívneho využívania zdrojov môže znížiť potrebu materiálových vstupov o 17 % až 24 % do roku 2030. Pozri „Makroekonomické modelovanie udržateľného rozvoja a prepojenie medzi hospodárstvom a životným prostredím“ (Macroeconomic modelling of sustainable development and the links between the economy and the environment) (2011), GWS et al pre Komisiu, dostupné na http://ec.europa.eu/environment/enveco/studies_modelling/pdf/report_macroeconomic.pdf

²⁷ V rámci druhého piliera iniciatívy v oblasti surovín Komisia zverejní v roku 2014 správu o ukazovateľoch vnútroštátnej politiky v oblasti nerastných surovín, ktorá sa bude týkať činností členských štátov zameraných na udeľovanie povolení a územné plánovanie. Zároveň začne verejnú konzultáciu s cieľom preskúmať so všetkými zainteresovanými stranami politické možnosti zamerané na možnú harmonizáciu niektorých aspektov postupov povoľovania a územného plánovania.

a stanoví hlavné prostriedky potrebné na uvoľnenie hospodárskeho potenciálu EÚ, aby sa stala produktívnejšou a zároveň využívala menej zdrojov a smerovala k cyklickému hospodárstvu. Bude zahŕňať závery získané vďaka vypracovaniu vhodných ukazovateľov a cieľov, a preskúmanie kľúčových cieľov v rámci právnych predpisov EÚ o odpadoch (v súlade s doložkami o preskúmaní uvedených v rámcovej smernici o odpadoch, smernici o skládkach odpadov a smernici o obaloch) a vykoná hodnotenie *ex post* viacerých smerníc o toku odpadov vrátane posúdenia možností týkajúcich sa posilnenia vzájomnej súdržnosti.

Komisia na základe predbežných posúdení okrem toho navrhne v prípade potreby opatrenia s cieľom odstrániť cenové nezrovnalosti, ktoré bránia podnikom EÚ **v prístupe ku kľúčovým vstupom v oblasti priemyslu za medzinárodné trhové ceny**. Komisia zabezpečí politickú neutralitu, pokiaľ ide o prístup k biomase na rôzne účely, aby tak umožnila účinné uplatňovanie zásady postupného využívania biomasy s cieľom zabezpečiť efektívne a udržateľné využívanie prírodných zdrojov. Komisia takisto v prípade potreby zváži opatrenia, ktoré používateľom v priemyselnom odvetví umožnia prístup ku kľúčovým vstupom ako sú bioetanol alebo škrob pre činnosti priemyselných biotechnológií vychádzajúcich z tradičných odvetví ako je chemický priemysel, papierenský priemysel a iné odvetvia lesného hospodárstva, a to za medzinárodné trhové ceny.²⁸

3.3. Zlepšovanie zručností a uľahčenie priemyselnej zmeny

Zručnosti sú hlavným politickým prvkom v programe Európa 2020. Komisia zaviedla všeobecnú stratégiu na zlepšenie systémov vzdelávania a odbornej prípravy prostredníctvom predvídaní a investovania do ľudského kapitálu s finančnou podporou EÚ, nástroje na monitorovanie potrieb v oblasti zručností a odbornej prípravy a trendov, a konkrétne iniciatívy zamerané na prepojenie príslušných subjektov, ktoré sa zaoberajú učňovskou prípravou, a to najmä tých, ktoré majú kľúčové zručnosti v oblasti informačných a komunikačných technológií vrátane sociálnych partnerov.

Nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, ako aj otázky týkajúce sa odbornej prípravy budú pravdepodobne aj naďalej kľúčovou výzvou pre priemysel EÚ v najbližších rokoch, a to najmä v čase, keď pokrok vo výrobných technológiách prispeje k zvyšovaniu dopytu po osobitných zručnostiach a odbornej príprave. V jednotlivých členských štátoch existujú významné rozdiely v oblasti nadobúdania zručností a v efektívnosti systémov odbornej prípravy. Tieto rozdiely spolu s vysokou mierou nezamestnanosti v členských štátoch postihnutých krízou vyžadujú okamžité opatrenia s cieľom investovať viac do vzdelávania a odbornej prípravy. Takisto je nevyhnutné posilniť medzinárodnú mobilitu. Na tento účel Komisia prijala komplexnú reformu EURES, ktorá bude viesť k užšej spolupráci medzi európskymi verejnými službami zamestnanosti EÚ a EHP s cieľom uľahčiť mobilitu a prispôsobovanie zručností prostredníctvom série nových služieb a produktov.

²⁸ Pozri časti o chemickom priemysle a odvetviach lesného hospodárstva v pracovnom dokumente útvarov Komisie.

Úloha učňovskej prípravy zameraná na podporu priemyselnej konkurencieschopnosti je široko uznávaná. Veľké rozdiely v oblasti nadobúdania zručností a v efektívnosti systémov **odbornej prípravy** v jednotlivých členských štátoch úzko súvisia s kritickou nezamestnanosťou v členských štátoch postihnutých krízou. Iniciatívy ako Európske združenie učňovskej prípravy budú naďalej podporovať rozvoj kvalitnej a efektívnej učňovskej prípravy, ktorá je výsledkom silného partnerstva medzi zamestnávateľmi a školstvom v rámci EÚ.

Okrem toho Komisia vyvíja novú generáciu programu Erasmus pre mladých podnikateľov, ako aj iné nástroje, ktoré by mali sprístupniť **stáže vo firmách na medzinárodnej úrovni**²⁹ prostredníctvom aktívnej účasti priemyslu a MSP. V oznámení o prehodnotení vzdelávania³⁰ sa vyzýva, aby sa kládol dôraz na zosúladenie ponuky zručností s potrebami na pracovnom trhu v rámci Európy. Nový program financovania Erasmus+ aktuálne posilňuje a podporuje túto oblasť. Komisia vyzýva členské štáty, aby podporili tieto snahy.

V súčasnosti sa iba 0,3 % obyvateľov EÚ každoročne sťahuje do iného členského štátu na profesionálne účely, v porovnaní s 2,4 % v USA. EÚ má jedinečnú úlohu, ktorá spočíva v **uľahčovaní vzdelávacej mobility medzi inštitúciami vzdelávania a odbornej prípravy prostredníctvom programu Erasmus+ na všetkých úrovniach: učňovská príprava, stáže a výmeny v rámci vysokoškolského vzdelávania**. Účasť priemyselného odvetvia a MSP v rámci týchto iniciatív sa bude ďalej podporovať. **Znalostné a inovačné spoločenstvá** prispejú k dostupnosti zručností potrebných na trhoch rozvíjajúcich sa odvetví a oblastí hospodárskej činnosti.

Zainteresované strany na všetkých úrovniach by sa mali snažiť predvídať a riadiť potreby v oblasti zručností a odbornej prípravy. Priemyselná politika musí takisto uľahčiť priemyselnú zmenu a pomôcť modernizovať priemyselné štruktúry s cieľom zabrániť drastickej, zbytočnej reštrukturalizácii.

Keďže vplyv reštrukturalizácie je najviac citelný na regionálnej úrovni, riadenie a predvídanie zmeny si vyžaduje aktívnu účasť regiónov. V rámci úspešných stratégií „inteligentnej špecializácie“ by politické iniciatívy na regionálnej úrovni (týkajúce sa infraštruktúry, odbornej prípravy, výskumu a inovácií) mali vziať do úvahy dôsledky pripravovanej reštrukturalizácie.

Komisia navrhne komplexný prístup zameraný na predvídanie a uľahčovanie priemyselných zmien na regionálnej úrovni, aby tak pomohla regiónom modernizovať priemyselnú základňu prostredníctvom smerovania zdrojov do produktívnejších odvetví, ako aj podporila snahy minimalizovať možné sociálne vplyvy.

²⁹ Pozri návrh odporúčania Rady o rámci kvality pre stáže zo 4. decembra 2013, COM(2013) 857 final.

³⁰ COM(2012) 669 final, „Prehodnotenie vzdelávania: investície do zručností na dosiahnutie lepších sociálno-ekonomických výsledkov“ z 20. novembra 2012.

Komisia predloží na začiatku roka 2014 oznámenie o tvorbe pracovných miest v ekologickom hospodárstve s cieľom sústrediť úsilie na kľúčové hospodárske odvetvia, ktoré majú potenciál vytvárať pracovné miesta, a na rozvoj príslušných nových zručností.³¹

4. MALÉ A STREDNÉ PODNIKY A PODNIKANIE

Priemyselná politika EÚ tradične venovala veľkú pozornosť MSP, ktoré sú začlenené do nášho politického prístupu. Do konca roka 2013 program pre konkurencieschopnosť a inovácie (CIP) poskytol pomoc finančným inštitúciám pri poskytovaní nových prostriedkov vo výške približne 30 miliárd EUR pre viac ako 315 000 MSP a vytvoril alebo priamo udržal približne 380 000 pracovných miest. V rovnakom období štrukturálne fondy poskytli približne 70 miliárd EUR na podporu podnikov, a to najmä MSP. Podporu získalo takmer 200 000 projektov. Každý z týchto projektov podporil viacero MSP vrátane 78 000 začínajúcich podnikov a vytvorenie aspoň 268 000 stálych pracovných miest (a záchranu mnohých ďalších).

Regulačné a administratívne náklady môžu mať až desaťnásobne väčší vplyv na MSP než na veľké spoločnosti. Komisia systematicky podporovala zjednodušenie pre MSP prostredníctvom oslobodení pre mikropodniky a uplatňovaním zásady „najskôr myslieť v malom“. Rámcové podmienky pre MSP sa výrazne zlepšili vďaka iniciatíve na podporu malých a stredných podnikov „Small Business Act“ (SBA) prijatej pred piatimi rokmi. Priemerný čas a náklady na založenie podniku sa znížili (z deviatich na päť dní a zo 463 EUR na 372 EUR). Čas a náklady potrebné na získanie všetkých povolení potrebných na začatie obchodných činností sú však v niektorých členských štátoch stále veľmi vysoké.

Nové finančné výhľady na obdobie 2014 – 2020 sprístupnili nové a výkonnejšie nástroje na podporu podnikania a MSP. Prvýkrát zahrnuli program COSME špeciálne zameraný na MSP. Má rozpočet 2,3 miliardy EUR, ktorý sa pripája k príspevkom ostatných politík EÚ. V rámci novej politiky súdržnosti sa osobitná pozornosť venuje konkurencieschopnosti MSP. Cílený nástroj v rámci programu Horizont 2020 poskytuje financovanie včasných fáz vysoko rizikového výskumu a inovácií MSP. Nová politika rozvoja vidieka ďalej posilňuje začínajúce podniky a konkurencieschopnosť MSP vo vidieckych oblastiach.³²

Okrem tejto finančnej podpory usmernenia o štátnej pomoci vo forme rizikového financovania obzvlášť citlivo vnímajú problémy, ktorým čelia MSP v rámci financovania ich činností.

MSP však musia prekonať prekážky, ktoré ich brzdia v raste, aby mohli uvoľniť svoj potenciál. Priemerné MSP sú menšie v Európe než v USA. Takisto existujú rozdiely vo veľkosti MSP v rámci EÚ. Priemerný MSP v Nemecku má 7,6 zamestnancov v porovnaní s

³¹ Oznámenie Komisie z 13. decembra 2013 sa týkalo zamestnanosti a sociálnych aspektov predvídania zmien a reštrukturalizácie (COM/2013) 882 final).

³² Pre viac informácií o osobitnom potenciáli „modrého rastu“ pozri COM(2012) 494 final „Modrý rast: príležitosti pre udržateľný rast v morském a námornom odvetví“ z 13. septembra 2012.

3,6 zamestnancami v Španielsku a 3,2 zamestnancami v Taliansku. To má závažné dôsledky: čím menší je podnik, tým väčšie má problémy investovať do inovácií, vývozu a integrovania globálnych hodnotových reťazcov, čím ohrozuje svoju konkurencieschopnosť.

Potenciál **klastrov** vytvárať vhodné inovačné ekosystémy pre vzájomne sa podporujúce skupiny MSP sa musí lepšie využiť v záujme presadzovania rastu. Komisia bude uľahčovať vytváranie kontaktov MSP, ktoré sa budú chcieť začleniť do klastrov na svetovej úrovni s cieľom zamerať sa na vysokú kvalitu a celoeurópske hodnotové reťazce. Pozornosť nebude sústredená len na priemyselné odvetvia, ale aj na uľahčenie medzinárodnej spolupráce a inovácií naprieč odvetviami.

Reťazce s pridanou hodnotou, počnúc obstarávaním surovín až po podnikateľské služby a distribúciu, ako aj prepojenia so strediskami výskumu, odbornej prípravy a vzdelávania musia byť lepšie integrované. V programe Horizont 2020 sa budú financovať aj demonštračné projekty zamerané na inováciu hodnotového reťazca vykonávané v rámci klastrov s cieľom podporiť vykonávanie stratégií inteligentnej špecializácie. Okrem toho Komisia posilní akčný plán pre podnikanie s cieľom rozvinúť podnikateľské zručnosti a postoje a uľahčiť jednotlivcom rozvíjanie nových nápadov na komerčné účely.

*Aktualizovaná iniciatíva Small Business Act (SBA) by mohla prispieť k vytvoreniu viacerých synergii s reformným procesom v rámci európskeho semestra s cieľom pomôcť MSP rásť a vytvárať pracovné miesta. Komisia zváži opatrenia a prípadne navrhne nové legislatívne opatrenia umožňujúce založenie spoločnosti v každom členskom štáte pri nákladoch nepresahujúcich 100 EUR a do troch dní. Takisto zváži cieľ, v rámci ktorého sa lehota na vybavenie potrebných povolení obmedzí na jeden mesiac. Komisia nakoniec skúma opatrenia s cieľom znížiť trvanie súdneho konania vo veci oživenia úverov spoločnostiam, pomôcť spoločnostiam dostať sa z finančných ťažkostí a zabrániť platobnej neschopnosti prostredníctvom umožnenia prístupu k nákladovo efektívnym postupom zameraným na reštrukturalizáciu dlhu, ako aj poskytnúť druhú šancu poctivým podnikateľom a uľahčiť prevod podniku. Komisia dôrazne žiada členské štáty, aby v rámci svojho rozhodovacieho procesu zaviedli test vplyvu na MSP alebo rovnocenný systém a znížili administratívne zaťaženie.*³³

Komisia nakoniec ďalej skúma možnosti, ako pomôcť MSP vytvoriť cezhraničné synergie a zároveň zachovať pružný a ľahký regulačný rámec pre MSP. Obchodné siete predstavujú

³³ Tieto návrhy budú koordinované a doplnia ďalšie pripravované opatrenia v oblasti spravodlivosti s cieľom uľahčiť cezhraničné vymáhanie pohľadávok. Zároveň v tejto oblasti a v nadväznosti na oznámenie o „novom prístupe k neúspechu v podnikaní a platobnej neschopnosti“ z roku 2012, minimálne normy umožnia spoločnostiam vo finančných ťažkostiach efektívne reštrukturalizovať svoje dlhy a vyhnúť sa tak platobnej neschopnosti.

zaujímavé podnikateľské príležitosti najmä v rámci posilnenia cezhraničnej spolupráce. Obchodné siete by prostredníctvom rozšírenej špecializácie vnútri spoločenstva takisto mohli byť dôležitým faktorom prispievajúcim k inováciám. Komisia bude skúmať, do akej miery, napr. prostredníctvom praktických usmernení, by sa mohlo navrhnuť niekoľko cielených opatrení (napr. otázky noriem, terminológia alebo označovanie), ktoré môžu posilniť rozvoj obchodných sietí.

5. INTERNACIONALIZÁCIA SPOLOČNOSTÍ EÚ

Vývozy EÚ a obchodný prebytok zohrávali dôležitú úlohu v súvislosti so zmiernovaním dôsledkov krízy. Vzhľadom na odhadovaný globálny rast zo zámoria dosahujúci 90 % do roku 2015 bude prístup na trhy tretích krajín aj naďalej kľúčovým prvkom konkurencieschopnosti Európy. Aj keď priemyselné odvetvie EÚ zostalo z veľkej časti konkurencieschopné na medzinárodných trhoch, pretrvávajúcu silnú výkonnosť v oblasti vývozu nemožno považovať za samozrejmosť. Európske podniky musia zostať inovatívne a začleniť sa do rastúcej siete hodnotového reťazca, ktorý sa rozrastá po celom svete. Integrácia v globálnom hospodárstve úzko súvisí s presadzovaním otvorených a spravodlivých svetových trhov.

Obchodná politika je základným kameňom programu internacionalizácie EÚ s cieľom nielen otvoriť trhy, ale aj brániť záujmy EÚ a aktívne podporovať rovnaké podmienky na trhoch tretích krajín. EÚ je odhodlaná naďalej podporovať voľný obchod prostredníctvom WTO, ako je uvedené v nedávno prijatej dohode o uľahčení obchodu. EÚ zároveň presadzuje jedinečný program v oblasti dvojstranného obchodu a investícií prostredníctvom dohôd o voľnom obchode, ktoré sú v súčasnosti najdôležitejším nástrojom uľahčujúcim prístup na trh. Završenie prebiehajúcich rokovaní o dohodách o voľnom pohybe by mohlo prispieť k zvýšeniu HDP EÚ o 2 % (250 miliárd EUR). Komisia takisto navrhla zmenu nástrojov na ochranu obchodu a vyzýva Radu a Parlament, aby dosiahli rýchlu dohodu v záujme posilnenia systému nástrojov na ochranu obchodu a zníženia súvisiacich nákladov s cieľom umožniť účinné presadzovanie spravodlivej hospodárskej súťaže.

5.1. Prístup na trh

V nadväznosti na pokroky dosiahnuté v oblasti spoločnej zahraničnej politiky a začatie misií zameraných na rast a rozvoj stratégie pre prístup na trh by EÚ mala zintenzívniť svoje snahy s cieľom zapojiť sa do hospodárskej diplomacie založenej na solidarite medzi členskými štátmi a voči hospodárskym partnerom sa dôrazne zasadzovať za ochranu európskych investícií a záujmov v zahraničí. Podmienky hospodárskej súťaže nie sú rovnaké v rámci celosvetového trhu a európske spoločnosti pôsobiace v kľúčových rozvíjajúcich sa trhoch musia čeliť nespravodlivým podmienkam.

Aj keď je európske verejné obstarávanie najotvorenejším odvetvím na svete, podniky EÚ musia čeliť ťažkostiam pri vstupe na trhy verejného obstarávania v zahraničí. EÚ v rámci nedávnych dohôd o voľnom pohybe dosiahla zlepšenia, ktoré uľahčia vstup na trhy obstarávania. Napríklad dvojstranné rokovania s Kanadou priniesli významný pokrok v oblasti otvárania trhov obstarávania na subfederálnej úrovni. Podobné pokroky budú cieľom ďalších dvojstranných rokovaní, najmä so Spojenými štátmi americkými a Japonskom.

Komisia navyše navrhla nový nástroj, ktorý v prípade, že ho schvália členské štáty a Európsky parlament, umožní EÚ riešiť nerovnováhy na medzinárodných trhoch verejného obstarávania.³⁴ Prostredníctvom tohto postupu by verejní obstarávatelia v členských štátoch mali možnosť vylúčiť uchádzačov o veľké zákazky, ktorí používajú výrobky a služby s pôvodom mimo Európskej únie, v rámci ktorých sú trhy obstarávania vysoko chránené. Je to dobrý príklad toho, ako môže reciprocita priniesť pozitívne výsledky pre EÚ v medzinárodnom kontexte.

Služby predstavujú približne 40 % pridanej hodnoty vo vývoze tovaru vyrobeného v Európe. Približne jedna tretina pracovných miest vytvorených týmito vývozmí vznikla v spoločnostiach, ktoré poskytujú vývozcom tovaru podporné služby. Preto sú lepšie a lacnejšie služby kľúčovou premennou v rovnici vyjadrujúcej priemyselnú konkurencieschopnosť. Zlepšenie začlenenia podnikov EÚ do globálnych hodnotových reťazcov uľahčí prístup k vysoko kvalitným službám a posilní konkurencieschopnosť v oblasti vývozu tovaru a služieb EÚ.

Úsilie zamerané na zvýšenie internacionalizácie MSP je hlavnou prioritou. V EÚ sa 10 % vyvážajúcich podnikov s najväčším objemom vývozu vo všeobecnosti podieľa na 70 % – 80 % objemu vývozu a Komisia sa bude snažiť nielen o zvýšenie objemu vývozu, ale aj počtu vyvážajúcich podnikov s cieľom uľahčiť začlenenie podnikov EÚ do globálnych hodnotových reťazcov.

Na zlepšenie prístupu na trhy je potrebné použiť rôzne nástroje obchodnej politiky zamerané na konkrétne problémy, ktorým čelia naše spoločnosti v rámci vývozu alebo investovania do tretích krajín. Stratégia prístupu na trh zohráva kľúčovú úlohu pri riešení týchto problémov prostredníctvom spoločného úsilia Komisie, členských štátov a predstaviteľov obchodnej sféry. Posilnenie spolupráce medzi rôznymi zainteresovanými stranami prispeje k zvýšeniu účinnosti a úspešnosti pri odstraňovaní týchto prekážok.

<i>S cieľom poskytnúť prístup na trhy po celom svete, Komisia bude:</i>
--

³⁴ COM(2012) 124 final z 21. marca 2012, návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o prístupe tovaru a služieb tretích krajín na vnútorný trh verejného obstarávania Únie a o postupoch podporujúcich rokovania o prístupe tovaru a služieb Únie na trhy verejného obstarávania tretích krajín.

- *pokračovať v našej všeobecnej stratégii pri rokovaní o dohodách o voľnom pohybe s kľúčovými obchodnými partnermi, okrem iných s USA, Kanadou, Japonskom a Indiou, s cieľom zlepšiť prístup na trh európskemu priemyslu a nadviazať na existujúce dohody o voľnom pohybe prostredníctvom pravidelného monitorovania, hodnotenia a vykonávania,*
- *pokračovať v rokovaní o podrobných a komplexných dohodách o voľnom pohybe, ako aj v presadzovaní dohôd o akreditáciách a uznávaní priemyselných výrobkov medzi EÚ a krajinami južného Stredomoria a krajinami Východného partnerstva,*
- *naďalej pracovať v rámci orgánov WTO s cieľom zabrániť a čeliť tretím krajinám, ktoré vytvárajú technické prekážky obchodu, v prípade potreby aj prostredníctvom použitia mechanizmov urovnávania sporov,*
- *posilňovať misie zamerané na rast a využívať služby siete Enterprise Europe Network s cieľom podporiť internacionalizáciu MSP, ako aj organizovanie misií pre rast a zavádzanie následných opatrení,*
- *viest' dialógy s MSP a upevňovať spoluprácu s našimi medzinárodnými partnermi – bilaterálne s USA, Čínou, Ruskom a Brazíliou, a multilaterálne prostredníctvom Východného partnerstva, priemyselnej spolupráce v rámci euro-stredoziemského partnerstva, rozšírenia a krajín AKT,*
- *naďalej vykonávať stratégiu prístupu na trh s cieľom riešiť konkrétne problémy, ktorým čelia európske spoločnosti, pričom sa osobitne zameria na MSP, ktoré často čelia najväčším problémom pri prekonávaní prekážok obchodu v tretích krajinách.*

5.2. Normalizácia, regulačná spolupráca a práva duševného vlastníctva

Komisia bude aj naďalej presadzovať **medzinárodné normy a spoluprácu v oblasti regulácie**, pričom sa bude opierať o úlohu EÚ, ktorá v skutočnosti spočíva vo vytváraní noriem a vedúcej úlohe pri posilňovaní medzinárodného systému normalizácie. Spolupráca v oblasti regulácie s ostatnými krajinami bude aj naďalej prioritou, najmä v prebiehajúcich dvojstranných rokovaní so Spojenými štátmi a Japonskom, v rámci ktorých sa prvoradá pozornosť sústreďuje na prekážky obchodu a investícií „za hranicami“. Zvyšovanie úrovne transparentnosti a zosúladenie právnych predpisov výrazne posilnia príležitosti v zámorí pre spoločnosti EÚ a pomôže znížiť náklady spojené so vstupom na trh,

Vo svete, kde konkurencieschopnosť často vyplýva z výhody „prvého ťahu“ a presadzovania značiek, je pre spoločnosti EÚ čoraz dôležitejšie, aby si chránili práva duševného vlastníctva na všetkých príslušných trhoch, najmä v tvorivom odvetví, v ktorom je falšovanie vážnym problémom. S cieľom zväčšiť podporu poskytovanú podnikom Komisia už rozšírila svoje siete asistenčnej podpory pre práva duševného vlastníctva do krajín ASEAN a MERCOSUR,

aby tak mohla poskytovať služby v rámci širšej zemepisnej oblasti a bude zvažovať ďalšie zemepisné rozšírenie takýchto podporných služieb.

6. ZÁVER

Európa naliehavo potrebuje posilniť základňu pre **udržateľný rast a modernizáciu po skončení krízy**. Na tento účel musí vyslať jasný signál o svojom odhodlaní reindustrializovať a modernizovať európsku priemyselnú základňu a podporovať konkurenčný rámec pre priemyselné odvetvie EÚ.

Význam budúcich výziev, ktoré budú rozhodujúce pre budúcnosť Európy, vyžaduje pozornosť a politické usmernenie na najvyššej politickej úrovni – na úrovni Európskej rady. Je to dôležité na zabezpečenie súdržnosti a prioritizácie všetkých nástrojov, ktoré má EÚ k dispozícii. Priemyselná stratégia nemôže byť uvedená do praxe ako samostatná politika, keďže súvisí a prekrýva sa s mnohými ďalšími oblasťami politiky.

Preto Komisia vyzýva členské štáty, aby uznali zásadný význam priemyselného odvetvia pri podpore konkurencieschopnosti a udržateľného rozvoja v Európe a pri systematickom zohľadňovaní otázok konkurencieschopnosti vo všetkých oblastiach politiky.

Komisia sa domnieva, že na tento účel by sa mali presadzovať tieto priority zamerané na podporu konkurencieschopnosti európskeho priemyslu:

- *Pokračovanie v posilňovaní začleňovania priemyselnej konkurencieschopnosti do ďalších oblastí politiky s cieľom posilniť konkurencieschopnosť hospodárstva EÚ, vzhľadom na to, že priemyselná konkurencieschopnosť má pozitívny vplyv na celkovú výkonnosť EÚ v oblasti konkurencieschopnosti. Osobitná pozornosť sa musí venovať napríklad narastajúcej produktivite v oblasti podnikateľských služieb v záujme zvýšenia konkurencieschopnosti priemyslu a konkurencieschopnosti hospodárstva EÚ vo všeobecnosti.*
- *Maximalizácia potenciálu vnútorného trhu prostredníctvom rozvoja potrebných infraštruktúr s cieľom ponúknuť stabilný, zjednodušený a predvídateľný regulačný rámec, ktorý prispeje k vytvoreniu vhodných podmienok na podnikanie a inovácie, integrácia kapitálových trhov, zlepšovanie možností odbornej prípravy a mobility pre občanov a dokončenie vnútorného trhu pre služby, čím sa prispeje k priemyselnej konkurencieschopnosti.*
- *Rozhodné vykonávanie nástrojov regionálneho rozvoja spolu s vnútroštátnymi nástrojmi a nástrojmi EÚ podporujúcimi inovácie, zručnosti a podnikanie s cieľom uskutočniť priemyselnú zmenu a posilniť konkurencieschopnosť hospodárstva EÚ.*
- *Podniky na podporu investovania vyžadujú prístup ku vstupom zásadného významu, najmä k energii a surovinám, za prijateľné ceny odrážajúce medzinárodné cenové podmienky. Navrhovanie a vykonávanie politických nástrojov na rôzne účely na úrovni EÚ, ako aj na vnútroštátnej úrovni nesmie mať za následok cenové*

nezrovnalosti, ktoré predpokladajú neúmerne vyššie príslušné ceny za tieto vstupy. Takisto je potrebné prijať opatrenia v rámci vnútorného trhu a na medzinárodnej úrovni s cieľom zabezpečiť vhodné poskytovanie týchto vstupov, ako aj zvýšiť energetickú účinnosť a efektívnosť využívania zdrojov a znížiť množstvo odpadu.

- *V maximálnej možnej miere by sa malo uľahčiť začlenenie podnikov EÚ do globálnych hodnotových reťazcov s cieľom posilniť ich konkurencieschopnosť a zabezpečiť prístup na celosvetové trhy za priaznivejších konkurenčných podmienok.*
- *A na záver, cieľ oživenia hospodárstva EÚ vyžaduje podporu úsilia súvisiaceho s reindustrializáciou, ktoré je v súlade so snahou Komisie zvýšiť príspevok priemyslu k HDP do roku 2020 až na 20 %.*